

Студијски програм/студијски програми: Интегрисане академске студије денталне медицине

Назив предмета: Фармакологија

Наставник: Александар Л. Рашковић, Зденко С. Томић, Велибор М. Васовић, Исидора Н. Самојлик, Олга Ј. Хорват, Саша Н. Вукмировић, Борис Т. Милијашевић, Весна М. Мијатовић, Небојша П. Стилиновић

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 8

Услов: Микробиологија са паразитологијом и имунологијом (за полагање испита)

Циљ предмета Дати студентима основна знања о леку као супстанцији, њеном кретању кроз организам, начинима, механизмима и месту дејства, врстама нежељених дејстава, интеракцијама и тровањима. Упознати студенте са групама лекова, представницима, индикацијама и контраиндикацијама

Исход предмета На крају наставног процеса студент треба зна зашто, како и када може применити неки лек, његове карактеристике, кретање кроз организам, место и механизам дејства и опасности његове примене. Студент: мора да зна да правилно испуни рецепт (магистрални, официнални, готов лек) и да га објасни; мора да зна да се служи регистрима лекова; мора да зна испунити образац за пријаву нежељеног дејства лека.

Садржај предмета

Теоријска настава: Историја фармакологије. Подела на дисциплине. Лек и отров. Начини давања лекова. Дозирање лекова. Дозе. терапијски индекс и терапијска ширина лека. Кретање лека кроз организам. Пролаз лекова кроз биомембране. Ресорпција и дистрибуција лекова. Излучивање лекова. Метаболизам лекова. Индукција и инхибиција ензима. фактори који мењају метаболизам лекова. Фармакокинетски модели. Фармакокинетски параметри. Начини дејства лекова. Места дејства лекова. Механизми дејства лекова. Рецептори. Г-протеин. Интеракције лекова. Синергизам и антагонизам. Давање лекова у посебним условима (деца, стари, патолошка стања, труднице, дојење). Фармакогенетика. Нежељена дејства лекова. Болести зависности. Токсикологија. Отрови. Тровање лековима. Трансмитери и рецептори у нервном систему. Вегетативни нерви систем. лекови који делују преко рецептора у ВНС-у. Хистамин и антихистаминици. Лекови у терапији поремећаја и обољења у ГИТ-у. Лекови у терапији поремећаја и обољења респираторног система. Лекови у терапији поремећаја и обољења КВС-а. Тромболитици, антиагрегацијски лекови, антикоагуланси. Хиполипемичи. Терапија анемија. Антимикробни лекови. Антимикотици, антивиротици, антипаразитарни лекови. Антисептици и дезинфицијенси. Терапија дијабетеса. Лекови у терапији поремећаја и обољења ендокриног система. Д-витамин, калцијум, флуор. Терапија остеопорозе. Општа и локална анестезија. Јаки аналгетици. Нестероидни антиинфламаторни лекови. Лекови у терапији обољења ЦНС-а од значаја за стоматологију (антиепилептици, психофармаци). Лекови у терапији дегенеративних обољења ЦНС-а од значаја за стоматологију (антипаркинсонци). Седација у стоматологији.

Практична настава

Подела лекова. Стављање лекова у промет. Имена лекова. Фармакопеја. Схема рецепта. Магистралне и генеричке формуле. Готови лекови. Чврсти облици лекова. Течни облици лекова. Получврсти облици лекова. Инхалације. Завојни материјал. Прописивање лекова према фармакотерапијским групама. Антисептици и дезинфицијенси – практична примена, прерачунавање концентрација, мере опреза код руковања и примене. Прерачунавање и дозирање препарата флуора. Разрада тема предаваних на теоријској настави и писање рецепата. Попуњавање образаца за пријаву нежељених дејстава лекова.

Литература

Обавезна

1. Самојлик И., Миков М. Фармакологија са токсикологијом за студенте стоматологије, Медицински факултет Нови Сад, Футура Петроварадин, 2016.
2. Варагић В, Милошевић М. Фармакологија. Elit Medica, Београд (2007. или новије издање);
3. Васовић В, Миков М, Ђаковић-Швајцер К. Одабрана поглавља из токсикологије. Штампарија Борац, Кула, 2003.
4. Ђаковић-Швајцер К и сар. Тест-питања из фармакологије и токсикологије. Медицински факултет Нови Сад, 2009.
5. Самојлик И, Хорват О. Практикум из фармакографије и облика лекова, Ортомедикс, Нови Сад, 2014.

Допунска

1. Ранг ХП, Далек ММ, Риттер ЈМ, Мооре ПК. Фармакологија, Дата Статус, Београд, 2005.
2. Ђаковић-Швајцер К. Основи фармакологије. Ортомедикс, Нови Сад, 2010.
3. Кажич Т. Фармакологија – клиничка фармакологија, Интегра, Београд, 2003.

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

4. Јоксовић Д. Акутна тровања лековима. Ривел, Београд, 1999.
5. Лекови у промету, Јефтина штампа д.о.о., Београд, Нови Сад, 2019 (и старија издања).

Број часова активне наставе Теоријска настава: 75 Практична настава: 60

Методe извођења наставе Теоријска предавања, практична настава

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит*	(40)
практична настава	15	усмени испит	40
колоквијум-и*	4x10	.....	

*Студент приступа писменом делу испита у случају да није положио оба колоквијума